

והא דקאמרי רבנן "זה כלל גדול בדין",
אתא לרבוויי הא דשמואל, וכדמפרש ואזיל.

ופרכינן: **אמאי** פליגי רב ושמואל בהא?
וניחזי אי הלוקח הוא **גברא דזבין לרדיא**
[עובד אדמה שרגיל לקנות לחרישה], אם כן,
בודאי לחרישה לקחו, ואם נתן לו המוכר
שור נגחן, הרי זה מקח טעות. (11)

או **אי** הלוקח הוא **גברא דזבין לנכסתא**
[טבח שקונה לשחיטה], אם כן בודאי

לשחיטה לקחו, ואין כאן מקח טעות. (12)
ומשנינן: **לא צריכא** לאיפלוגי אלא **בגברא**
דזבין להא ולהא, שעובד אדמה הוא וגם
טבח (13) ולפעמים קונה הוא בהמה כדי
לשחטה, ולפעמים כדי לחרוש בה.
ופרכינן: הלא דמי שור העומד לחרישה
מרוכבים (14) מדמי שור שראוי לשחיטה
בלבד, אם כן יש אפשרות לברר את כוונתו
על פי סכום הכסף שהוא שילם על
השור. (15)

בלבד, היות ולא פירש את דעתו, הרי הוא
כמפרש ואומר לשם שחיטה אני לוקחן.

13. רשב"ם. ובפשוטו אדם זה קונה יותר בהמות
לשחיטה מאשר לחרישה, שהרי שור לחרישה
שוהה אצלו זמן מרובה, ומכל מקום אין אומרים
היות ועל פי רוב אתה קונה לשחיטה, היה מוטל
עליך להודיע שאתה רוצה שור לחרישה.

והרא"ש כתב: וסבר רב דאזלינן בתר רובא
דעלמא, ואף על גב דזה האיש קונה לזה כמו
לזה, מכל מקום כיון דרובא דעלמא מסייע
לרדיא, מכריע את דעת הקונה לצד הוזה, משמע,
דמיירי באדם שקונה בשוה לחרישה ולשחיטה.
[ובירושלימי (שביעית ה ג) פירשוה בסרסור
שקונה כדי למכור לטבחים ולעובדי אדמה].

וראה ברשב"א בכבא בתרא שהיות ורובא
דעלמא לרדיא זבני על כן אנו תולים שגם קנייה
זו היא מן הרוב.

14. רשב"ם פירש שדמי שור לרדיא כפולים הם
מדמי שור לנכסתא, ובמאירי כתב: רוב מפרשים
פירשוה אף בפחות משתות, ומכל מקום גדולי
המפרשים כתבו שלא נאמר דין דמים מודיעים
אלא כשיש הפרש ביניהם ביתר משתות.
[ובתוספות לעיל כז א כתבו שני תירוצים בזה].

15. בכבא בתרא עז ב נחלקו חכמים על רבי
יהודה ואמרו: המוכר את הצמד לא מכר את

כן כתבו הראשונים בכבא בתרא שאם הלוקח
מוחזק במעות גם לדעת שמואל יכול הלוקח
לחזור בו.]

ודוקא לדעת חכמים, אבל לדעת סומכוס גם
בכהאי גוונא אמרינן ממון המוטל בספק חולקין
— על פי תוספות. [ורשב"ם בכבא בתרא צג א
כתב דהכא מודה סומכוס.]

11. א. והרי הוא כאילו פירש לו לשם חרישה
אני לוקחו — רשב"ם.

ב. כתב הרשב"ם: דוקא כאשר המוכר מכיר
את הלוקח, נחשב כמפרש לו לשם חרישה אני
לוקח, אבל כשאני מכירים זה את זה, יכול
המוכר לומר לו: לא ידעתי שלחרישה אתה
מבקשו.

ובמאירי הקשה על זה: אם כן כשהקשתה
הגמרא וליחזי אי גברא דזבין לרדיא או לנכסתא,
אמאי לא תירצו דהכא במאי עסקינן כשאני
מכירים זה את זה?! ותיריך: לא רצתה הגמרא
לתרץ דמיירי כשאין מכירים זה את זה שהוא
דבר שאינו מצוי.

עוד כתב המאירי: יש מפרשים שהעמידו את
הסוגיא אף באופן שאינם מכירים זה את זה, כי
הואיל והדבר ידוע לכמה בני אדם, הרי הוא
כמוסר מודעה שלחרישה קנאו [אף שהמוכר
כלל לא ידע תנאי מודעה זו].

12. ואף אם היתה דעתו לחרישה ולא לשחיטה